

Vergaderjaar 2008–2009

19 637

Vreemdelingenbeleid

Nr. 1240

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 3 december 2008

In de door de Tweede Kamer aanvaarde motie Van Haersma Buma en Arib, d.d. 5 november 2008, 31 700 VI, nr. 42, wordt mij verzocht om in overleg met de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking te komen tot een gezamenlijke extra inspanning ten behoeve van de terugkeer naar Irak en bij de uitvoering van de plannen van het Platform Duurzame Terugkeer.

Wat betreft de terugkeer naar Irak. Het categoriaal beschermingsbeleid is in overleg met uw Kamer beëindigd. Dit betekent dat verblijfsvergunningen asiel voor bepaalde tijd die op grond van dit beleid zijn verleend, zullen worden heroverwogen. Hiermee zal terugkeer van Iraakse asielzoekers naar Irak, vrijwillig en gedwongen, ook vanuit Nederland op grotere schaal aan de orde zijn.

Gelet op deze terugkeer die vanuit Nederland en andere lidstaten van de Europese Unie op gang komt, is het zaak nu aan te vangen met het meer structureel ondersteunen van vrijwillige terugkeer.

Met de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking heb ik de mogelijkheden voor financiering van vrijwillige terugkeer en reïntegratie van Irakezen gezien. Wij hebben samen besloten om Irak op te nemen in de lijst van landen die in aanmerking komen voor migratie- en ontwikkelingsactiviteiten. Activiteiten vanuit Nederland, die bijdragen aan de wederopbouw van Irak en herintegratie van terugkerende Iraakse ontheemden, kunnen alleen zo op een realistisch niveau worden gebracht.

Ook is samenwerking op Europees niveau nodig. Ik heb daarom in overleg met de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Buitenlandse Zaken een conferentie georganiseerd, die op 1 en 2 december heeft plaatsgevonden in Den Haag. Deelnemers waren vertegenwoordigers van de lidstaten van de Europese Unie, de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en de Hoge Commissaris voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR).

Besproken is mijn voorstel tot een gezamenlijke en coherente aanpak door de lidstaten van de Europese Unie van de problematiek rond Iraakse ontheemden. Dit voorstel heb ik gedaan tijdens de asielconferentie onder Frans voorzitterschap gehouden op 8 en 9 september jl. in Parijs.

Het staat mij voor ogen dat de volgende onderdelen deel uitmaken van dit plan.

Voorwaarden scheppen voor duurzame terugkeer

Van belang is dat vrijwillige terugkeer verder wordt gestimuleerd en op gecontroleerde wijze wordt gefaciliteerd en dat de voorwaarden worden geschapen voor succesvolle reïntegratie van terugkerende Iraakezen, zowel vanuit de regio als vanuit de Europese Unie. Enige voortvarendheid is daarbij geboden aangezien terugkeer vanuit de regio thans reeds enige tijd plaatsvindt en door de Iraakse autoriteiten wordt gestimuleerd. De UNHCR vindt het nog te vroeg voor terugkeer, maar biedt wel praktische ondersteuning bij de vrijwillige terugkeer uit de regio.

Hervestigen kwetsbare groepen uit de buurlanden

Door middel van een fact-findingmissie heeft de Europese Commissie onderzocht of en hoe het in Europees verband hervestigen van kwetsbare groepen uit de buurlanden van Irak de opnamecapaciteit van zowel de buurlanden als Irak kan ontlasten. De uitkomsten van de fact-finding-missie zijn besproken in de JBZ-raad d.d. 27 november jl. Besloten is 10 000 Iraakse ontheemden te hervestigen in de landen van de Europese Unie.

Verlenen van bescherming aan hen die dat behoeven

Eveneens zal er in het plan aandacht zijn voor het harmoniseren van het verlenen van bescherming aan Iraakezen die reeds in Europa zijn en die deze bescherming ook daadwerkelijk behoeven. Daartoe kan de onder de noemer van GDISC samenwerkende Europese immigratiediensten worden gevraagd een tijdelijk ondersteuningsbureau op te richten dat onder meer faciliteert bij het verzamelen en analyseren van landeninformatie, dat helpt de vertaalslag te maken van landeninformatie naar de beslisprijktijk en dat vergelijkend onderzoek uitvoert naar het beleid van de EU-lidstaten inzake Irak.

Nauwe praktische samenwerking

Praktische samenwerking kan verder gaan dan alleen de samenwerking op het terrein van het toelatingsbeleid. Ook ondersteunende activiteiten in het kader van terugkeer zouden deel uit kunnen maken van het takenpakket van het tijdelijke ondersteuningsbureau. Samenwerking met UNHCR en de IOM zou door dit bureau kunnen worden gecoördineerd.

Platform Duurzame Terugkeer

Wat betreft extra inspanningen rond het Platform Duurzame Terugkeer hebben de Minister voor Ontwikkelingssamenwerking en ik het voorstel van het Platform ontvangen. Wij bestuderen dit voorstel. Wij streven ernaar uw Kamer tijdens het Algemeen Overleg Internationale Migratie en Ontwikkeling hierover nader te informeren.

De staatssecretaris van Justitie,
N. Albayrak